

SAMSUN İLİ KÜLTÜR VE TURİZM EYLEM PLANI

2018 - 2023

SAMSUN İLİ KÜLTÜR VE TURİZM EYLEM PLANI (2018-2023)

Hazırlayanlar
Dr. Öğr. Üyesi Yasin KELEŞ
Dr. Öğr. Üyesi Muhammet BAHADIR

İÇİNDEKİLER

Giriş ve Yönetici Özeti	6
Raporun Amacı ve Kapsamı	6
Yöntem ve Temel Bulgular.....	6
GİRİŞ.....	8
EYLEM PLANLARI.....	16

Giriş ve Yönetici Özeti

Raporun Amacı ve Kapsamı

Dünyada en hızlı gelişen sektörlerden biri olan turizmden yeterli katkısı alabilmek için kaynakları bütüncül bir biçimde değerlendirerek stratejik plan oluşturmak, başarının temel anahtarı olarak değerlendirilebilir. Samsun'da turizmin geleceğini planlamak için yapılan bu çalışmada stratejik planlama yaklaşımı benimsenmiştir. Stratejik planlamada başarıya ulaşmanın temel gerekçelerinden biri tüm tarafların katılımını sağlayarak çevreyi keşfetmektir. Bu bağlamda Samsun 2018-2023 Kültür ve Turizm eylem Planı hazırlık çalışmaları sırasında turizmle ilgili katkı verebilecek tüm paydaşlara başvurulmaya çalışılmıştır. Samsun'da turizmi planlamak için dünyadaki ve ülkemizdeki mevcut durumu ve turizm eğilimlerini ortaya koyarak eylem planı çalışmaları başlatılmıştır.

Samsun 2018-2023 Kültür ve Turizm Eylem Planı hazırlanırken ülke politikaları başta olmak üzere bölge ve şehir için hazırlanan politika belgeleri incelenmiş ve oluşturulan eylemler söz konusu politika belgeleri ile tutarlılık sağlamıştır. Özellikle kültür ve turizmde en güncel politika belgeleri olan III. Turizm Şurası ile III. Kültür Şurası kararları ile de örtüşen Samsun 2018-2023 Kültür ve Turizm Eylem Planı, bu yönüyle uygulanabilir bir nitelik taşımaktadır.

Dünyadaki turizm eğilimleri ve Samsun'un kaynakları ilişkilendirilerek ürün çeşitliliği üzerinde durulan eylem planında, turizme kaynak oluşturabilecek nitelikteki her öge dikkate alınmaya çalışılmıştır. Bununla birlikte turistik ürünün pazarlanmasında çağa ayak uydurmaya yönelik yaklaşımlar da benimsenmiştir. Bu yönüyle her ögeyi turizm pazarına sunmaya yönelik nitelik taşıyan eylem planında sürdürülebilir turizm felsefesi ilke edinilmiştir. Başka bir ifade ile ürün çeşitliliği üzerinde durulurken geleneksel yaşantı ile turizm bağdaştırılmaya çalışılmış, çevrenin ve doğal kaynakların korunması üzerinde önemle durulmuştur.

Yöntem ve Temel Bulgular

Samsun 2018-2013 Kültür ve Turizm Eylem Planı hazırlanırken, öncelikle ilgili politika belgeleri incelenmiştir. Devam eden süreçte kültür ve turizmle ilgili paydaşlar belirlenmiş olup yüzyüze görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Mevcut duruma ve önerilere yönelik paydaş görüşlerinin alınması amacıyla toplantı gerçekleştirilmiştir. Gerek toplantıda çıkan sonuçlar gerekse politika belgeleri ile turizm eğilimleri arasındaki bağlantılardan yola çıkılarak belirlenen temel sorunların çözümü ve hareket noktasının belirlenmesi için paydaş çalışmaları düzenlenmiştir. İlk paydaş çalıştayında turizm, ikincisinde ise kültür gündeme alınmıştır. Turizm çalıştayında tanıtım, pazarlama, markalaşma ve dijitalleşme, turizmde yaygın eğitim, turizm bilinci oluşturma ve istihdama katkıları ile turizmin çeşitlendirmesine yönelik çalışmalar yürütülmüştür.

Kültür çalıştayında ise kültürel varlıklarının korunması, sürdürülmesi ve turizme kazandırılması üzerinde durulmuştur. Her iki çalıştay sonucunda alınan kararlar ve taslak olarak hazırlanan eylemler Ondokuz Mayıs Üniversitesi Turizm Fakültesi öğretim elemanlarının gönüllü desteği ile oluşturulan editör grubunda gözden geçirilmiş ve düzenlenmiştir. Bu doğrultuda aşağıdaki başlıklarda toplam 55 eylem oluşturulmuştur:

- Turizmde tanıtım, pazarlama, markalaşma ve dijitalleşme,
- Turizmde yaygın eğitim, turizm bilinci oluşturma ve istihdama katkıları,
- Turistik ürünün çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesi
- Kültür

Kamuoyuna saygıyla arz ederiz.

GİRİŞ

Turizmin dünyadaki gelişimi, 1950'li yıllardan itibaren önemli bir ivme kazanmakla birlikte çok eski çağlara kadar tarihlenebilmektedir. Dünyadaki üretim biçimlerinin değişimiyle beraber bireylerin tüketim anlayışlarında ve ihtiyaçlarında da önemli değişiklikler yaşanmaktadır. Önceleri dini ve sağlık amacıyla yapılan seyahatler, sanayi devrimi ile birlikte kitle turizmine yönelmiş; 2000'li yıllardan itibaren de daha bireysel ve daha kişiye özgü seyahatler ortaya çıkmıştır. Bu da turizmi ülke ekonomileri için gün geçtikçe daha da önemli hale getirmiştir. Dünya Turizm Örgütü (UNWTO)'nün verileri, 2017 yılı itibariyle dünyada bir milyar üçyüz yirmi iki milyon (1.322 milyon) insanın seyahat ettiğini ve söz konusu seyahatlerde 1 milyar 200 milyon doların üzerinde harcama yapıldığını göstermektedir (UNWTO, 2018). Turizm istatistikleri dikkate alındığında, 2017 yılında dünyada her altı (6) insandan birinin seyahat ettiği göze çarpmaktadır. Özellikle bu rakamlar geçmiş elli yıl ile karşılaştırıldığında, turizmin en hızlı büyüyen sektörlerden/endüstrilerden biri olduğunu göstermektedir.

Dünya Turizm Örgütü'nün verilerine göre 2030 yılına doğru dünyada seyahat edenlerin sayısının 1,8 milyara kadar ulaşacağı öngörülmektedir. Turizm endüstrisindeki büyüme, ülkeleri ekonomik açıdan cezbetmekte ve bu alana yönelik politikalarını geliştirmeye yönlendirmektedir. Turizmin tarihsel süreç içindeki gelişimini bilmek ve ilerleyen süreçteki değişim eğilimlerini öngörmek, politikaları üretirken önemli bir değişken niteliğindedir. Toplumların sosyal yapıları, üretim biçimleri, teknolojik gelişmeler, turizm pazarının niteliği, turizm çeşitleri ve turistik ürünler gibi faktörler turizm anlayışında değişiklik oluşturmaktadır. Daha önce de ifade edildiği üzere özellikle 2000'li yıllarla birlikte turizm anlayışında önemli ölçüde değişiklikler yaşanmış ve yaşanmaya devam etmektedir. Sanayi devrimi sonrası değişen sosyal yapı ve teknolojik gelişmelerin önemli ölçüde etkisiyle yaygınlaşan turizm faaliyetleri; günümüzde farklı boyutlara ulaşmış ve boş zaman faktörü toplumlar için ortak bir ihtiyaca dönüşmüştür. Bununla birlikte, dinlenme ihtiyacı, bozulan çevreyi koruma ihtiyacı, eskiye-otantik olana duyulan özlem gibi faktörler kitle turizmine yönelik oluşturulan politikaların yerini kişiye özgü hizmet sunmaya, çevre bilincini taşımaya ve bütün kaynakların sürdürülebilirliğine yöneltmiştir. Turizm tarihsel süreç içindeki gelişimini ve turizmin gelişimini yönlendiren unsurların açıklandığı bilgilere Tablo-1'de yer verilmiştir:

Paradigma	Modern Öncesi Turizm Paradigması	Modern Turizm Paradigması	Post-Modern Turizm Paradigması
Sosyal Yapı	Sınıfsal farklılıklara dayalı sosyal yapı, kölelik, turizm bilincinin eksikliği, boş zaman ve seyahat hakkının üst sınıfa özgü olması	Orta sınıfın güçlenmesi ile sınıflar arası farkların azalması, insan ve çalışan haklarındaki gelişmeler, sosyal güvenlik istemlerinin gelişimi, devletin sermaye sahiplerine karşı orta sınıfı yasalarla koruması	Küreselleşmenin etkisi, bireyselleşme ve farklılaşma çabaları, boş zamanın ve kendini gerçekleştirmenin birer toplumsal ihtiyaç olduğu sosyal yapı

Üretim Biçimleri	Standartlaşmamış, zanaatkârlığa dayalı üretim biçimleri, üst sınıfın bireysel tercihlerine göre şekillenen üretim biçimleri	Fordist üretim anlayışı, standartlaşmaya, verimliliğe, ölçek ekonomisine ve araçlara dayalı kitlesel üretim	Post-Fordist üretim anlayışı, esnek, bireye özel, tüketici odaklı ve araçlara bağımlılığın azaldığı, sürdürülebilir-çevreci üretim biçimleri
Teknolojik Gelişmeler	Ulaşım imkânlarının ilk örnekleri, ilkel karayolu ve denizyolu taşımacılığının ortaya çıkışı ve gelişimi, demiryollarının temellerinin atılması	Demiryolu ve havayolu taşımacılığının gelişmesi, daha güvenli, konforlu ve ucuz kara ve deniz ulaşım araçlarının ortaya çıkışı (otomobiller, kurvaziyer gemiler), bilgi ve iletişim teknolojilerinin kitleselleşmesi	İnternet, bilgi ve iletişim sistemlerinin gelişimi, ulaşımında nitelik gelişimi (konfor, hız vb.), sanal gerçeklik
Turizm Pazarının Niteliği	Turizm pazarına üst sınıfın taleplerinin yön vermesi, üst sınıfın bireysel tercihlerine yönelik turizm arzı	Sanayileşme sonrası yoğun çalışma koşullarına bağlı olarak ortaya çıkan dinlenme ihtiyacının şekil verdiği eşitlik ve sosyal adalet ilkeleri etrafında belirlenen bireysellikten uzak kitlesel nitelik taşıyan turizm pazarı	Turizm talebinde önce kitlesel çeşitlenme daha sonra özel ilgiye dayalı bireysel değişimler, tüketicilerde çevreyi koruma bilincinin gelişmesi, mevcut gerçeklikten daha fazlasını talep etme, zaman ve mekândan bağımsız olma isteği ve kategorisizleşme
Turizm Çeşitleri ve Turistik Ürünler	İlk medeniyetlerle başlayan ticari amaçlı seyahatler, dini etkinliklere katılım amaçlı seyahatler (hac seyahatleri vb.), termal kaynaklara sağlık amaçlı seyahatler, gezginlerin bireysel macera turları	Sosyal turizmin ortaya çıkışı, dinlence temelli deniz-kum-güneş çerçevesinde şekillenmiş kitlesel konaklama, seyahat ve aracılık hizmetleri	Otantik deneyim sunan, kişisel tercihlere dayanan, doğaya, kültüre, eğitime ve hobiye dayalı turizm çeşitlerinin ortaya çıkışı (çiftlik turizmi, kültürel miras turizmi, kongre turizmi, alışveriş ve kumar turizmi vb.); teknolojik gelişmeye bağlı olarak ortaya çıkan uzay çağının göstergesi olan uzay turizmi, temalı parklar, temalı oteller gibi geçmiş ve geleceğin bir arada sunulduğu üst-gerçeklikler ve sanal gerçeklikler

Kozak, Evren ve Çakır (2013)'ten alınmıştır.

Turizmin tarihsel gelişimi çerçevesinde, dünyada 2050 yılına yönelik turizm eğilimleri dikkate alındığında teknoloji, sağlıklı yaşam, kültürel ve doğal kaynaklara yönelik seyahatlerin ön plana çıkacağına vurgu yapılmaktadır (Yeoman, 2012; Yeoman vd., 2008).

Gelecekte ön plana çıkması öngörülen turizm eğilimlerini şu şekilde ifade etmek mümkündür:

- Kişiyeye özel deneyimler önem kazanacak,
- Turistler teknolojiden daha çok yararlanacak,
- Yemekler (Gastronomi turizmi) önem kazanacak,
- Sağlıklı yaşama yönelik seyahat eğilimleri artacak,
- Kültüre, otantik olana ilgi artacak,
- Sportif organizasyonlar turizmde daha da önem kazanacak,
- Lüks arayan ancak doğayı korumaya yönelik seyahat edenlerin sayısı artacak.

Turizm ürünlerini çeşitleneceği öngörüsü ile sürdürülebilir turizm anlayışının benimsenmesi, ürün çeşitliliğinin artırılmasında kaynakların korunması anlayışını beraberinde getirmektedir. Sürdürülebilir turizm anlayışında amaç, en kısa sürede en fazla turistini ağırlanması demek değil, yerel halkın hayat standartlarının kimliklerini kaybetmeden yükseltilmesi ve mutluluk düzeyinin artırılmasıdır. Bu durumda önerilecek yaklaşım; turizmin geleneksel yaşantı ile bağdaştırılması ve turizm kaynaklarının birbirkişiler ve bölge halkının ortak çalışmaları ile korunması ve geliştirilmesidir. Bu kapsamda üzerinde durulması gereken husus, bölgelerin kültür ve turizme yönelik kaynaklarından sürdürülebilirlik çerçevesinde etkin bir biçimde yararlanmaktır.

Dünyada sürdürülebilirlik çerçevesinde turizm çeşitlerini arttırmaya yönelik çalışmaların yanı sıra, özellikle hedef pazarın doğru seçilerek doğru çalışmaların yapılması, turistik ürünün tanıtımı ve bölgenin/destinasyonun markalaşması üzerinde de önemle durulmaktadır. Bu çalışmaların dijital ortamlara yansması da kaçınılmaz hale gelmiştir. Özetle, turizm politikalarının oluşturulmasında sürdürülebilirlik anlayışı ile ürün çeşitliliğinin sağlanması, markalaşma, dijitalleşme ve hizmet kalitesinin artırılmasına yönelik çalışmalara ağırlık verilmesi fikri üzerinde ısrarla durulmasında fayda vardır.

Dünyadaki turizm hareketliliğinden ve turizm ekonomisinden aldığı payı artırmaya çalışan ülkemizde, turist sayısının gittikçe arttığı ancak beklenen düzeyde olmadığını ifade etmek mümkündür. Son yılların turizm istatistiklerine Tablo 2'de yer verilmiştir:

YILLAR	TOPLAM		
	TURİZM GELİRİ(1000 \$)	ZİYARETÇİ SAYISI	ORTALAMA HARCAMA(\$)
2004	17 076 606	20 262 640	843
2005	20 322 112	24 124 501	842
2006	18 593 951	23 148 669	803
2007	20 942 500	27 214 988	770
2008	25 415 067	30 979 979	820

2009	25 064 482	32 006 149	783
2010	24 930 997	33 027 943	755
2011	28 115 692	36 151 328	778
2012	29 007 003	36 463 921	795
2013	32 308 991	39 226 226	824
2014	34 305 903	41 415 070	828
2015	31 464 777	41 617 530	756
2016	22 107 440	31 365 330	705
2017	26 283 656	38 620 346	681

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2018.

Türkiye ekonomisinde önemli bir yer teşkil eden turizmin geliştirilmesine yönelik çalışmaların özellikle 2007 yılında yayınlanan Türkiye Turizm Stratejisi (2023) ile belirli bir politika ve planlar bütünü dâhilinde yapılması gerektiği anlayışı benimsenmiştir. Türkiye Turizm Stratejisi (2023) ile turizmin birçok yönüne yönelik hedefler belirlenmiştir (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2007). Dokuzuncu Kalkınma Planı'nda Türkiye Turizm Stratejisi (2023)'nde benimsenen anlayış devam etmiştir. Özellikle bu dönemden itibaren turizmde ürün çeşitliliği üzerinde durulmuş ve “yeni ürün uzayı yaklaşımı”nın benimsenmesi tavsiye edilmiştir (Kalkınma Bakanlığı, 2007). Yeni ürün uzayı yaklaşımı, bir bölgede gerçekleştirilecek turizm faaliyetlerinin tek bir ürün ile sınırlı kalmayıp, ürün çeşitliliğini hedef alarak farklı turizm ürünleri oluşturmaya yönelik çalışmaları içermektedir. 2014-2018 yıllarını kapsayan Onuncu Kalkınma Planı'nda da yeni ürün uzayı yaklaşımı tekrar vurgulanmış ve aynı hedefler üzerinde devam edilmiştir (Kalkınma Bakanlığı, 2014). Aynı zamanda Onuncu Kalkınma Planında özellikle sürdürülebilir turizme vurgu yapılmıştır. Bu anlayış daha önce de ifade edildiği üzere ürün çeşitliliğini sürdürülebilirlik felsefesi ile sağlamaya yönelik çalışmaların yapılmasına işaret etmektedir. Türkiye Turizm Stratejisi 2023 Eylem Planında, alternatif turizm türleri (termal turizm, sağlık, kış sporları, dağ ve doğa turizmi, yayla turizmi, kırsal ve eko turizm, kongre ve fuar turizmi, golf turizmi, inanç turizmi, gastronomi turizmi) açısından da eşsiz imkânlarla sahip bulunduğu bildirilmekte, bununla birlikte bu potansiyelin yeterince kullanılmadığı ifade edilmektedir.

Özetlemek gerekirse, gerek Türkiye Turizm Stratejisi (2023) gerekse 10. Kalkınma Planı dikkate alındığında Türkiye'nin sürdürülebilirlik çerçevesinde turizm çeşitliliğini arttırmaya, nitelikli işgücü ve turizm bilincine varmış yerel halk ile daha nitelikli hizmet vermeye, turizmde teknolojiye daha çok yararlanmaya, gastronomi turizmine, kültürel unsurlara ve sağlık turizmine önem vermeye başladığını ve bu konularda çalışmalara odaklanıldığını ifade etmek mümkündür. Bu çalışmaların uygulamaya yeterince yansımaması, Türkiye'nin turizmden daha önemli pay alabilmesi için çalışmaların yönlendirilmesi adına 2017 yılının Kasım ayında III. Turizm Şurası gerçekleştirilmiştir.

III. Turizm Şurası'nda Türkiye'nin turizmde geleceğini yönlendirebilecek somut kararlar alınmıştır. Söz konusu kararların alındığı komisyonlar şu konularda oluşturulmuştur;

- Turizm Politikaları,
- Turizmde Örgütlenme ve Destinasyon Yönetimi,
- Turizmde Ürün Çeşitliliği ve Sürdürülebilirlik,
- Çevre-Planlama-Altyapı,
- Yatırım-teşvik-Finansman,
- Konaklama Sektörü,
- Seyahat Acentacılığı ve Ulaşım,
- Tanıtma ve Pazarlama,
- Dijital Turizm ve İnovasyon,
- Turizm Eğitimi İstihdamı ve Turist Rehberliği,
- Yerel Yönetimler ve Turizm,
- İç Turizm ve
- Gastronomi Turizmi.

Komisyonlardan da anlaşılacağı üzere, Türkiye'nin turizmde geleceğini kurgulamak için yapılan çalışmaların sürdürülebilirlik, ürün çeşitliliği ile hizmet kalitesinin artırılması çerçevesinde, dünyadaki turizm eğilimleri ve gelişmeler kapsamında değerlendirilmiş ve tutarlılık oluşturulmuştur.

Bir bölgenin turizm planını oluştururken, bölgedeki mevcut durumdan yola çıkılarak dünyadaki turizm eğilimleri ve ülkedeki çalışmaları eşleştirmek ve bölgenin potansiyeli doğrultusunda buna göre stratejiler üretmek sağlıklı bir yaklaşım olarak değerlendirilmektedir. Bu kapsamda Samsun'da 2018-2023 Kültür ve Turizm Eylem Planı çalışmalarına başlarken dünyadaki turizm eğilimleri ile yerel, bölgesel ve ülke turizm politikası belgeleri incelenmiştir. İncelenen politika belgelerini şu şekilde ifade etmek mümkündür;

- III. Turizm Şurası Kararları
- III. Kültür Şurası Kararları ve Eylem Planı
- 10. Kalkınma Planı Özel İhtisas Turizm Komisyonu Raporu
- Sağlık Turizminin Geliştirilmesi Eylem Planı
- Türkiye Turizm Stratejisi
- DOKAP Bölgesi Tanıtım ve Markalaşma Stratejisi Eylem Planı
- Yeşilirmak Havza Gelişim Projesi
- Samsun İl Gelişim Stratejisi
- Samsun Büyükşehir Belediyesi Stratejik Planı

- Samsun Turizm Master Planı
- Samsun Doğa Turizmi Master Planı

Samsun'da turizme ilişkin mevcut durum genel olarak incelendiğinde yabancı turist sayısının az olduğu, gelen turistlerin kalış sürelerinin düşük olduğu, otel doluluk oranlarının düşük olduğu (%35), Samsun'un tanıtımında ve pazarlamasında eksiklikler olduğu, kaynaklarına rağmen yeterli düzeyde ürün çeşitliliği oluşturulmadığı ve/veya ürünlerin markalaşmadığı göze çarpmaktadır. Paydaş görüşmeleri ile ortaya çıkan bulgular bu sorunları doğrulamaktadır. Bu doğrultuda Samsun'la ilgili genel olarak tanıtma, pazarlama, markalaşma, kalış süresini arttırma-turizm rotaları oluşturma, turizmi çeşitlendirme, eğitim ve hizmet kalitesini arttırma kapsamında sorunların ele alınabileceği; buna yönelik eylemler oluşturulabileceği öngörülmüştür. Bu doğrultuda 09.01.2018 tarihinde yoğun olarak sektör temsilcilerinin katılımı ile gerçekleşen, 30 kişinin katıldığı paydaş analizi toplantısında da benzer konular üzerinde durulmuş olup bu anlamda da tutarlılık oluşmuştur. Söz konusu toplantıda üzerinde durulan hususlar, **genel olarak;**

- Samsun'da turizmin kime, nasıl tanıtılacağı
- Hedef pazarların tespit edilmesi,
- Hangi turistik ürünlerin öne çıkarılacağı (tanıtım ve pazarlama çabalarının yoğunlaştırılacağı ürünlerin tespiti),
- Samsun'a özgü- Özgün turistik ürün ve hizmetler üzerine yoğunlaşması,
- Hizmet kalitesinin artmasına yönelik;
  - Yerel halkın, yerel işletmecilerin turizm hakkında bilgilendirilmesi ve eğitimi
  - Hizmet verenlerin eğitimi,
- Samsun'da kalış süresini uzatacak çalışmalar yapılması;
  - Tur rotalarının geliştirilmesi,
  - Turistik ürün çeşitlendirilmesi
- Ortak karar mekanizmasının oluşturulması şeklinde ifade edilebilir.

Yukarıda da görüleceği üzere Samsun için yapılan tespitlerin paydaş analizi ile de karşılığını bulduğunu ifade etmek mümkündür. Yapılan görüşmeler ve paydaş toplantısı sonucunda, Samsun'da turizme yönelik söz söyleyecek her kurumun/kuruluşun temsil edilebileceği bir çalıştay planlanmıştır.

14.02.2018 tarihinde sektörle ilgili çok geniş katılımı 75 Kişiden oluşan grup işbirliği ile çalıştay düzenlenmiştir. Söz konusu çalıştayda beş masa oluşturulmuş ve bu masalarda turizm alanında çalışan akademisyenler yönetici olarak görev yapmıştır. Söz konusu çalıştay masaları şu konularda oluşturulmuştur;

- Turizmde tanıtım, pazarlama, markalaşma ve dijitalleşme,
- Turizmde yaygın eğitim, turizm bilinci oluşturma ve istihdama katkıları,
- Turizmin çeşitlendirmesi 1-2-3

Söz konusu beş masada 2018-2023 dönemine yönelik eylemler belirlenmiştir. Oluşturulan eylemler son halini aldıktan sonra katılımcılara gönderilmiş, geribildirimler istenmiştir. Turizme yönelik yapılan çalıştayın yanı sıra konunun kültür boyutunda da ayrı bir çalıştay planlanmış ve kültür başlığı altında 28 kişinin katılımıyla 07.03.2018 tarihinde ikinci bir çalıştay düzenlenmiştir. Bir önceki çalıştayda olduğu gibi, katılımcılardan alınan öneriler eylem haline getirilerek katılımcılarla paylaşılmış ve geribildirimler alınarak düzenlenmiştir. Çalıştaylara katılan gruplar şu şekilde özetlenebilir;

- Ondokuz Mayıs Üniversitesi,
- Samsun İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü,
- Büyükşehir Belediyesi,
- İlçe Belediyeleri,
- Otel İşletmecileri/Yöneticileri
- Seyahat Acenteleri Yöneticileri,
- Kültür ve Turizmle ilgili olabilecek dernekler ve sivil toplum kuruluşları.

Çalıştaylara katılan kurumlar dikkate alındığında, Samsun'da turizmle ilgili her kesimin temsil edildiğini görebilmek mümkündür. Bu çalışma yöntemi ile Samsun'da tüm paydaşların dâhil edildiği mekanizmalar geliştirilerek Samsun'un 2018-2023 dönemini kapsayacak toplamda dört kategoride **55** eylem belirlenmiştir. Yapılacak çalışmaların Samsun'a, bölgemize ve ülkemize faydalı olması dileğiyle...

KAYNAKÇA

- Kalkınma Bakanlığı (2014). Onuncu Kalkınma Planı Özel İhtisas Turizm Komisyonu Raporu.
- Kalkınma Bakanlığı (2007). Dokuzuncu Kalkınma Planı Özel İhtisas Turizm Komisyonu Raporu.
- Kozak, M.A., Evren, S. ve Çakır, O. (2013). Tarihsel Süreç İçinde Turizm Paradigması, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 24(1), 7 – 22.
- Kültür ve Turizm Bakanlığı (2018). Turizm İstatistikleri, <http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR,72942/turizm-gelir-gider-ve-ortalama-harcama.html>.
- Kültür ve Turizm Bakanlığı (2017). Üçüncü Turizm Şurası.
<http://turizmsurasi.kulturturizm.gov.tr/TR,199709/komisyon-raporlari.html>
- Kültür ve Turizm Bakanlığı (2017). Üçüncü Kültür Şurası.
<http://kultursurasi.kulturturizm.gov.tr/TR,175968/komisyon-raporlari.html>
- Kültür ve Turizm Bakanlığı (2007). Türkiye Turizm Stratejisi (2023).
<http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR,11699/turkiye-turizm-stratejisi.html>
- UNWTO (2018). World Tourism Barometer, Volume 16, Advance Release January, 2018.
- YEOMAN, I., Rebecca, T.L.Y., Mars, M. Wouters, M. (2012). 2050 - Tomorrow's Tourism. Channel View Publications.
- YEOMAN, I. (2008). Tomorrow's Tourist: Scenarios&Trends. Advances in Tourism Research Series. Routledge, New York.

EYLEM PLANLARI

1. TANITIM, PAZARLAMA, MARKALAŞMA VE DİJİTALLEŞME

EYLEMLER							
Eylem No	Eylem Adı	İlgili Dönüşüm Programı Eylem Planı	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama- Bitiş Tarihi	Yapılacak İşlem ve Açıklama	Performans Göstergesi
1	Samsun için dijital ortamda tanıtım içeriği sağlanması	10. Kalkınma Planı III. Turizm Şurası	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Büyükşehir Belediyesi, İlçe Belediyeleri, SAMTAB, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, TÜRSAB, Sivil Toplum Örgütleri (SAMTIAD, KATİD, STD)	2019-2023	<ul style="list-style-type: none"> Samsun'un turizm değerlerinin her biri için belirlenecek başlıklardan kurulacak olan dijital platformu/mobil uygulamalar oluşturulacak. Söz konusu platform Türkçe, İngilizce, Almanca, Rusça, Fransızca, İspanyolca, Arapça, Yunanca ve Çince dillerinde olacaktır. Örneğin; yurtdışından gelen bir turistin sağlık turizminden yararlanmak istediği zaman portalda bulunan sağlık turizmi butonuna tıklayacak ve tıklamanın sonucunda sağlık turizmiyle ilgili tüm paydaşların bilgilerine erişimi sağlanacaktır. Söz konusu platform mobil uygulama ve sosyal medya hesapları (instagram vb.) ile desteklenecektir. Bu platform içinde Samsun'daki tüm turizm çeşitleri yer alacaktır. 	İndirilen uygulama sayısı Platform ziyaretçi sayısı Sosyal medya takipçi sayısı Kente gelen ziyaretçi sayısı Müze ve ören yerlerindeki ziyaretçi sayısındaki artış
2	Samsun Tanıtım Vakfı'nın kurulması	10. Kalkınma Planı, Türkiye Turizm Stratejisi 2023	Vaillik	Büyükşehir Belediyesi, Ticaret ve Sanayi Odası, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, İlçe Belediyeleri, Sivil Toplum Kuruluşları, Özel Sektör Temsilcileri	2019-2023	<ul style="list-style-type: none"> Samsun'un yerel, ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtımının yapılması Samsun'da bulunan tarihi ve mimari açıdan değer sahip kültür varlıklarının restore edilmesi 	Restore edilen tarihi-mimari yapılar Samsun'a gelen ziyaretçi sayısındaki artış

3	Samsun'u simgeleyen hediyelik eşyaların tasarlanması, sergilenmesi ve satışa sunulması	Türkiye Turizm Stratejisi 2023	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Büyükşehir Belediyesi, Ticaret ve Sanayi Odası, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, İlçe Belediyeleri, Sivil Toplum Kuruluşları, Özel Sektör Temsilcileri	2019-2020	<ul style="list-style-type: none"> • Yok olmaya yüz tutan geleneksel el sanatlarına ait ürünlerin ortaya çıkarılması, her ilçede bu ürünlerin satışının gerçekleştirileceği satış alanlarının oluşturulması • Samsun'u simgeleyen hediyelik eşyaların üretilmesi • Bu ürünlerin internet ortamında satışını sağlayacak bir sitenin kurulması ya da hâlihazırda bulunan alışveriş siteleri üzerinden satışın yapılabilmesi 	Üretilen ürün sayısı Satılan ürün sayısı İstihdam edilen kişi sayısı
4	Ulusal ve uluslararası festivaller düzenlenmesi	10. Kalkınma Planı, Türkiye Turizm Stratejisi 2023	Valilik	Valilik, Büyükşehir Belediyesi, Ticaret ve Sanayi Odası, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, İlçe Belediyeleri, Sivil Toplum Kuruluşları, Özel Sektör Temsilcileri	2019-2023	<ul style="list-style-type: none"> • Dünyanın farklı üniversitelerinden gençlerin katılacağı Samsun Atatürk ve Gençlik Festivali • Uluslararası Film Festivali • Uluslararası Amazon Kadın Festivali • Miras turizmi kapsamında gerçekleştirilecek olan mübadeleye konu olan tarafların katılacağı Uluslararası Balkan Festivali • Kaybolmaya yüz tutmuş geleneklerimize yönelik panayır ve festivallerin (hidrellez vb.) desteklenmesi • Uluslararası Halk Dansları Festivalinin yeniden düzenlenmesi 	Yapılan festival sayısı Katılan insan sayısı

5	Yerel, ulusal ve yabancı seyahat acentelerinin işbirliğinin sağlanması	Türkiye Turizm Stratejisi 2023	Ticaret ve Sanayi Odası	Valilik, Büyükşehir Belediyesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, İlçe Belediyeleri, Sivil Toplum Kuruluşları, Özel Sektör Temsilcileri	2019-2020	<ul style="list-style-type: none"> • Workshoplar ve info gezileri düzenlenerek Samsun seyahat acenteleri ile yurt içi ve yurt dışındaki seyahat acentelerinin bir araya gelmesinin sağlanması, • Tur operatörleri ve seyahat acentelerine önceden hazırlanmış ve farklı zaman dilimleri ve müşteri profillerine uygun turistik rotaların sunulması 	Workshop sayısı Info gezi sayısı
6	Samsun'un turizm tanıtımında kioskların kullanılması	10. Kalkınma Planı, Türkiye Turizm Stratejisi 2023	Valilik, Büyükşehir Belediyesi	Ticaret ve Sanayi Odası, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, İlçe Belediyeleri, Sivil Toplum Kuruluşları, Özel Sektör Temsilcileri	2019-2020	<ul style="list-style-type: none"> • Samsun'un merkez ilçe başta olmak üzere 17 ilçesinin turizme konu olacak tüm değerlerine ait görsel, işitsel içerik kiosklarda sunulacaktır. Kullanıcı tarafından herhangi bir ilçeye dokunulması durumunda o ilçeye ait tüm turizm değerlerinin ekrana gelmesi sağlanacak ve yapılacak olan mobil uygulama ile desteklenecektir. Ayrıca kioska ilk geldiği zaman ziyaretçiye Samsun'da ne kadar zaman geçireceği sorulacak ve bu doğrultuda akıllı rota uygulaması yardımıyla kullanıcıya ziyaret planı sunulacaktır. 	Mobil uygulamanın indirilme sayısı Kiosk kullanıcı sayısı
8	Samsun'a kongre turizmine yönelik altyapı ve üstyapı yatırımlarının yapılmasının sağlanması	Türkiye Turizm Stratejisi 2023	Valilik, Büyükşehir Belediyesi	Ticaret ve Sanayi Odası, İlçe Belediyeleri, Sivil Toplum Kuruluşları, Özel Sektör Temsilcileri	2019-2023	<ul style="list-style-type: none"> • Samsun Kongre Merkezi inşa edilmesi • Kongre Merkezi'nin çevre düzenlemesi ve yolunun yapılması 	Düzenlenen kongre sayısı

9	Yurt dışı fuarlara kamunun katılımını sağlanması	10. Kalkınma Planı, Türkiye Turizm Stratejisi 2023	Valilik, Büyükşehir Belediyesi, Ticaret ve Sanayi Odası, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, İlçe Belediyeleri, Sivil Toplum Kuruluşları, Özel Sektör Temsilcileri	Valilik, Büyükşehir Belediyesi, Ticaret ve Sanayi Odası, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, İlçe Belediyeleri, Sivil Toplum Kuruluşları, Özel Sektör Temsilcileri	2019-2023	<ul style="list-style-type: none"> Ortadoğu pazarı için önem taşıyan Cidde-Riyad, Dubai ve Katar fuarları ile Avrupa pazarı için önem arz eden Berlin ITB, Londra WTM, Madrid Fütür ve Göteborg fuarlarına katılımın desteklenmesi Katılım sağlanacak yurt dışı fuarlar için fuarın yapacağı yıldan bir yıl öncesinde gidilecek ülkenin tespit edilmesi ve bu doğrultuda katılacak katılımcılara ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile meslek örgütlerinden mali desteğin sağlanması, Katılımı sağlanacak kişilerin alanında uzman, yabancı dile hakim ve prezantabl kişiler olmasına özen gösterilmesi 	Katılım yapılan yurt dışı fuar sayısı
10	Ortadoğu turist pazarında talep görmesi düşünülen rotaların oluşturulması	Türkiye Turizm Stratejisi 2023	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Büyükşehir Belediyesi, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, İlçe Belediyeleri	2019-2020	<ul style="list-style-type: none"> Şelaleler (Karacaören Şelalesi, Kabaceviz Şelalesi ve Tekkeköy Kurşunlu Şelalesi) Ayvacık Vezirköprü Kanyon Bafra / Kolay Turizm Merkezi Nebiyan Yaylası Tekkeköy Bayraktepe ve Arkeoloji Vadisi 	Oluşturulan rota sayısı Ziyaretçi sayısı
11	Tanınmış kişilerin şehrin tanıtımında kullanılması	10. Kalkınma Planı, Türkiye Turizm Stratejisi 2023	Valilik, Büyükşehir Belediyesi, Ticaret ve Sanayi Odası	Ondokuz Mayıs Üniversitesi, İlçe Belediyeleri, Sivil Toplum Kuruluşları, Özel Sektör Temsilcileri	2018-2023	<ul style="list-style-type: none"> Türkiye'deki kanaat önderlerinin, gurmelerin, gezginlerin, köşe yazarlarının ve dönemsel olarak ortaya çıkan fenomenlerin ve Samsunlu kanaat önderlerinin şehrin tanıtımında yer alması 	Yapılan aktivite sayısı

12	Samsun'un spor şehri olarak markalaşması	Türkiye Turizm Stratejisi 2023	Büyükşehir Belediyesi, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	İl Gençlik ve Spor Müdürlüğü, İl Sağlık Müdürlüğü, STK'lar, OMÜ	2019-2023	<ul style="list-style-type: none"> İşitme Engelliler Olimpiyatları için inşa edilen spor tesislerinin kullanımının sürekliliğinin sağlanması Uluslararası spor müsabakalarına ev sahipliği yapılması Samsun tanıtım materyallerinde Deaflympics'e vurgu yapılması 	Ev sahipliği yapılan spor müsabakası
----	--	--------------------------------	--	---	-----------	--	--------------------------------------

2. TURİZMDE YAYGIN EĞİTİM, TURİZM BİLİNCİ VE İSTİHDAMA KATKILARI

EYLEMLER							
Eylem No	Eylem Adı	İlgili Dönüşüm Programı Eylem Planı	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş Tarihi	Yapılacak İşlem ve Açıklama	Performans Göstergesi
1	Turizm işletmelerindeki insan kaynaklarının niteliksel eksikliklerinin ve eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi	Türkiye Turizm Stratejisi-2023, III. Turizm Şurası	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	İl Milli Eğitim Müdürlüğü, OMÜ, STK'lar	2019-2021	<ul style="list-style-type: none"> Akademi, sektör ve çalışanların görüşleri alınarak öncelikli eğitim konularının tespit edilmesi 	Görüş alınan kişi sayısı, Tespit edilen eğitime konu olacak eksiklik sayısı

2	Turizm işletmelerindeki personele tespit edilen konularda hizmet içi eğitim verilmesi	Türkiye Turizm Stratejisi-2023	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Samsun Büyükşehir Belediyesi ve diğer belediyeler, İl Millî Eğitim Müdürlüğü, OMÜ, STK'lar	2019-2023	<ul style="list-style-type: none"> Eğitim programının içeriğinin belirlenmesi, sürenin belirlenmesi, farklı alternatifler oluşturulması, eğitimin verilmesi, sertifikalandırılması; işletmelerin katılım düzeyine göre işletmelerin belge ile taitif edilmesi 	Eğitim alan turizm sektörü çalışanı sayısı Verilen sertifika sayısı
3	Turizm işletmeleri yöneticilerine çağdaş yönetim ve pazarlama teknikleri eğitimi verilmesi	Türkiye Turizm Stratejisi-2023	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	OMÜ ve STK'lar	2019-2023	<ul style="list-style-type: none"> İşletme yöneticileri ile görüşülerek tespit edilen konulara yönelik eğitim programının oluşturulması ve yöneticilere yönelik seminerler düzenlenmesi 	Eğitim alan yönetici sayısı
4	Sektör üst düzey yöneticilerinin örgün eğitimde destekleyici unsur olarak yer alması	Türkiye Turizm Stratejisi-2023, III. Turizm Şurası	STK'lar, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	OMÜ ve İl Millî Eğitim Md.	2018-2023	<ul style="list-style-type: none"> Orta ve yükseköğretim kurumlarında ilgili bölümlerdeki meslek derslerinde misafir öğretim görevlisi olarak katkı sağlanması 	İşbirliği yapılan okul ve öğrenci sayısı
5	Turizm eğitimi alan öğrencilerin ilin turistik ürün ve çekiciliklerini tanıması	Türkiye Turizm Stratejisi-2023	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Seyahat Acenteleri, OMU, İl Millî Eğitim Müdürlüğü	2018-2023	<ul style="list-style-type: none"> Turizm eğitimi alan ortaöğretim ve yükseköğretim öğrencilerinin yerel turistik değer ve varlıkları yerinde görmesi için teknik geziler düzenlenmesi, Samsun'la ilgili bir dersin ortaöğretim 9. sınıf ve yükseköğretim 1. Sınıf/1. Dönem müfredatına eklenmesi 	Yapılan teknik gezi sayısı Teknik gezi raporları
6	Turizm eğitimi alan öğrencilerin sektörel bilgi düzeylerinin	Türkiye Turizm Stratejisi-2023	KATİD	İl Millî Eğitim Müdürlüğü, OMÜ ve STK'lar	2018-2023	<ul style="list-style-type: none"> Zorunlu stajlarını tamamlamış son sınıf öğrencilerine sektördeki üst düzey yöneticilerin sektörel danışman 	Sektörel danışmanlık alan öğrenci sayısı

	artması					unvanıyla mentörlük yapması			
7	İlk ve ortaöğretim öğrencilerine turizm bilinci kazandırılması	Türkiye Turizm Stratejisi-2023	İl Millî Eğitim Müdürlüğü	OMÜ, STK'lar	2019-2023	<ul style="list-style-type: none"> Orta öğretim kurumlarına ziyaret düzenlenmesi ve temel turizm kavramları ve turizm mesleği hakkında bilgi verilmesi 	Ziyaret edilen kurum sayısı		
8	Yerel turistik destinasyonlarda yaşayan yerel halkın turizm farkındalığının artırılması	Türkiye Turizm Stratejisi-2023	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Belediyeler, OMÜ, İl Millî Eğitim Md. ve STK'lar	2019-2023	<ul style="list-style-type: none"> Yöredeki turistik çekiciliklerin (yöresel el sanatları, yerel yemekler, doğal ve tarihi çekicilikler) belirlenmesinin akabinde yerel halkın ve yöre esnafının çekiciliklerin korunması ve gelen turistlere doğru şekilde aktarılması konusunda eğitilmesi 	Eğitim verilen yerleşim yeri ve kişi sayısı		
9	Yerel turistik destinasyonlarda bulunan esnafın eğitilmesi	Türkiye Turizm Stratejisi-2023	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Belediyeler, OMÜ, İl Millî Eğitim Md. ve STK'lar	2019-2023	<ul style="list-style-type: none"> Esnafın iletişim, satış teknikleri, müşteri ilişkileri, sürdürülebilirlik konularında bilinçlendirilmesi 	Eğitim verilen esnaf sayısı		
10	Yerel halkın turizm ekonomisine katılımının teşvik edilmesi	Türkiye Turizm Stratejisi-2023	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Belediyeler, OMÜ, İl Millî Eğitim Md. ve STK'lar	2019-2023	<ul style="list-style-type: none"> Yerel halka, halkın talebi doğrultusunda girişimcilik ve temel işletmecilik eğitimleri verilmesi yoluyla turizm ekonomisine katkılarının sağlanması 	Eğitim alan girişimci aday sayısı Eğitim sonrası açılan işletme sayısı		

3. TURİSTİK ÜRÜNÜN ÇEŞİTLENDİRİLMESİ VE GELİŞTİRİLMESİ

EYLEMLER							
Eylem No	Eylem Adı	İlgili Dönüşüm Programı Eylem Planı	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş Tarihi	Yapılacak İşlem ve Açıklama	Performans Göstergesi
1	Sağlık kurumlarının akreditasyonu	10. Kalkınma Planı	Samsun Valiliği	Büyükşehir Belediyesi, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, İl Sağlık Müdürlüğü, STK'lar, OMÜ	2019-2023	<ul style="list-style-type: none"> Samsun'da sağlık turizmine ait tüm paydaşların akreditasyon eksikliklerinin giderilmesi. 	Akredite olmuş kuruluş sayısı
2	Sağlık turizmine yönelik mevcut durum analizi yapılması	10. Kalkınma Planı	Samsun Valiliği	Büyükşehir Belediyesi, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, İl Sağlık Müdürlüğü, STK'lar, OMÜ	2019-2023	<ul style="list-style-type: none"> Sağlık turizmine kaynak oluşturabilecek değerlerin tespiti Var olan turizm altyapısının (konaklama, ulaşım) analiz edilmesi SWOT analizinin yapılması Taşıma kapasitesinin saptanması Fizibilite çalışmalarının yapılması 	Mevcut durum raporu
3	Samsun'un sağlık turizmi değerlerini kapsayan tanıtım materyallerinin hazırlanması	10. Kalkınma Planı	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Samsun Valiliği, Büyükşehir Belediyesi, İl Sağlık Müdürlüğü, Medya Kuruluşları	2019-2020	<ul style="list-style-type: none"> Hazırlanan tanıtım materyallerinin işbirliği yapılan kurum ve kuruluşlar tarafından ulusal ve uluslararası organizasyonlarda paylaşılması 	Tanıtım materyallerinin ulaştırıldığı organizasyon sayısı

4	Samsun'da Uluslararası Sağlık Turizmi Kongresinin düzenlenmesi	10. Kalkınma Planı	Samsun Valiliği	OMÜ	2019-2023	<ul style="list-style-type: none"> Düzenlenecek kongrenin içinde Samsun'da 3. yaşı turizminin geliştirilmesine yönelik bir çalıştay düzenlenmesi 	Kongre katılımcı sayısı
5	İl merkezinde bulunan sağlık turizmi ile ilgili kamu ve özel sağlık kuruluşlarının temalarına uygun olarak ilin diğer alanlarına kaydırılması	10. Kalkınma Planı	Samsun Valiliği	Sağlık Bakanlığı Turizmle ilgili tüm paydaşlar	2019-2023	<ul style="list-style-type: none"> Ruh ve sinir hastalıkları ile ilgili sağlık kurumunun Ayyacak gibi bir yere, romatizma ve fizik ilgili kurumun Havza'ya kaydırılması vb. Palyatif dönemi yaşayan hastaların tedavi dışında hasta ve yakınlarının turizme katılması 	Yapılan tesis sayısı
6	Samsun'da yapımına devam edilen Cerrahi Aletler Müzesi'nin yaşayan müze haline getirilmesi	Türkiye Turizm Stratejisi-2023, 10. Kalkınma Planı	Samsun Valiliği	Büyükşehir Belediyesi, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, İl Sağlık Müdürlüğü, STK'lar, OMÜ	2019-2021	<ul style="list-style-type: none"> Cerrahi aletler müzesinde staj eğitimlerinin verilmesi Cerrahi aletler kongresinin düzenlenmesi Tur şirketlerinin buraya yönlendirilmesi Bu müzede hizmet içi eğitimin verilmesi Müzede cerrahi aletlerin kullanımı ile ilgili bilgi verecek hekim ya da uzmanların bulundurulması Müze içerisine turistik çekicilik kazandıracak (animasyon, sanal gerçeklik vb.) Teknolojik sistemlerin kurulması 	Müze ziyaretçi sayısı

7	Termal turizmde ürün çeşitliliğinin artırılması	Türkiye Turizm Stratejisi-2023, 10. Kalkınma Planı	Samsun Valiliği	Büyükşehir Belediyesi, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, İl Sağlık Müdürlüğü, STK'lar, OMÜ	2019-2023	<ul style="list-style-type: none"> Havza ve Lâdik kaplıcalarının su analizlerinin yapılması ve içilebilirliğinin tespit edilmesi İçme kuru olarak şifelenmesi ve pazarlanması Çamur kuru ile turistik ürün çeşitliliğinin artırılması Geleneksel ve tamamlayıcı tıp uygulamalarının gerçekleştirilmesi 	Geliştirilen ürün sayısı
8	Sağlık turizmine yönelik sağlıklı yaşam köylerinin kurulması	Türkiye Turizm Stratejisi-2023, 10. Kalkınma Planı	Samsun Valiliği	OKA	2019-2023	<ul style="list-style-type: none"> 3. yaş turizmi için yaşam köyü oluşturma Koruyucu sağlık hizmetlerine yönelik yaşam merkezi oluşturma 	Kurulan tesis sayısı
9	Yöresel ürünlerin ve sunulacak hizmetlerin kalitesinin artırılması ve pazarlanmasının kolaylaşması için markalaşmanın sağlanması	Türkiye Turizm Stratejisi-2023, 10. Kalkınma Planı	Samsun Büyükşehir Belediyesi	İlçe Belediyeleri, OMÜ, İl Tarım Müdürlüğü, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	2019-2020	<ul style="list-style-type: none"> Yerel üretim için Kırsal Üretim Kooperatifinin Kurulması Üretilen tarımsal ürünlerin hizmet standartlarını tespit edecek ve denetleyecek bir kurul oluşturulması Kırsal alanda sunulacak hizmetlerin standartlarını belirleyecek ve denetleyecek bir kurul oluşturulması Samsun'da kırsal turizm adına sertifikasyon programının oluşturulması Bu sertifikayı alan ve gerekli şartları sağlayan kişi ve kuruluşlara bu sertifikasyonun simgesi olacak ve Samsun'u temsil edecek bir logo verilmesi ve bu logoya sahip olan işletmelerin ve kişilerin reklamının yapılarak teşvik edilmesi 	Satış yapılan yöresel ürün çeşidi Satış yapılan yöresel ürünlerin satış hacmi

10	Samsun ve çevresinin gastronomi envanterinin oluşturulması	Türkiye Turizm Stratejisi-2023, III. Turizm Şurası, 10. Kalkınma Planı	Samsun Büyükşehir Belediyesi	OMÜ İlçe Belediyeleri Yerel Tarih ve Kültür Derneği Samsun Tarih Derneği	2019-2020	<ul style="list-style-type: none"> Gastronomi envanterini oluşturacak bir ekip kurulması. Samsun kırsalında sözlü tarih çalışmalarıyla gastronomik değerlerin kayıt altına alınması. Yapılacak arazi çalışmalarında unutulmuş ve unutulmaya yüz tutmuş lezzetlerin tespit edilmesi. Elde edilen tariflerle hazırlanacak lezzetlerin belirli bir konseptte insanlara sunulması. 	Tespit edilerek kayıt altına alınan yemek sayısı, Oluşturulan reçete sayısı
11	Hizmet alanlarının yöresel özelliklere göre düzenlenmesi	Türkiye Turizm Stratejisi-2023, 10. Kalkınma Planı	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	İlçe Belediyeleri Yerel Tarih ve Kültür Derneği Samsun Tarih Derneği	2019-2020	<ul style="list-style-type: none"> Kırsal turizm adına hizmet verilecek alanların yerel kültür özelliklerine göre düzenlenmesi. Karayolu üzerinde oluşturulacak küçük tadım merkezleri ile seyahat edenlere ücretsiz yöresel yiyeceklerin tattırılması ve ilgi duyanların nereden bu yiyecekleri ulaşacakları konusunda bilgi verilmesi. 	Kurulacak tadım merkezi sayısı Bilgilendirilme yapılan turist sayısı
12	Taşınmaz kültür varlıklarının tespiti ve restorasyonu	Türkiye Turizm Stratejisi-2023	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Samsun Valiliği Vakıflar genel Müdürlüğü Belediyeler STK'lar OKA	2019-2020	<ul style="list-style-type: none"> il genelinde kültürel değeri olan taşınmaz varlıkların tespiti Mevcut yapıların incelenmesi, gerekli bakım ve onarım işlemlerinin gerçekleştirilmesi. Koruma programları oluşturularak turizme açılması. 	Restore edilen taşınmaz sayısı
13	Kültür rotalarının oluşturulması	Türkiye Turizm Stratejisi-2023,	Samsun Büyükşehir	İlçe Belediyeler il Kültür ve Turizm	2019-2020	<ul style="list-style-type: none"> Samsun genelinde kültür rotası olabilecek destinasyonların tespiti 	Oluşturulan kültür rotası

	10. Kalkınma Planı	Belediyesi	Müdürlüğü STK'lar Bölge Üniversiteleri			sayısı
14	Kırsal kalkınma için Turizm Köyleri oluşturulması	Samsun Büyükşehir Belediyesi	Samsun Valiliği İlçe Belediyeler İlçe Kaymakamlıkları	2019- 2020	<ul style="list-style-type: none"> Bu destinasyonlar arasından tarihsel, kültürel ve ekonomik değeri en yüksek olan 3 rotanın bellek alanlarıyla birlikte oluşturulması. Rotalarda kullanım amacına uygun düzenlenmelerin yapılması. Coğrafi konumu ve kuruluş yeri turizme uygun olan alanlarının tespit edilmesi Bölgede peyzaj çekiciliği ve biyolojik çeşitlilik uygunluğunun tespiti, Turizme açılacak alanda yıl içinde yapılabilecek aktivitelerin planlanması, Kır lokantası, kır kahvesi gibi yerel işletmelerin kurulması, Çalışmanın tüm aşamalarında yerel halkın çalışmalarına dâhil edilmesi, Yapılan festivallerle yöreye özgü gelenek-göreneklerin, kıyafetlerin, yiyeceklerin ziyaretçilere sunulması, Terme, Çarşamba, Bafra gibi ova alanlarında turizm çiftliklerin oluşturulması, Yatırımların küçük işletmeler şeklinde yapılması ve yerel halka istihdamda öncelik tanınması, Yapılaşmada doğal ve kültürel yapının göz önünde bulundurulması, 	Oluşturulan köy sayısı
15	Samsun doğa ve spor turizmi değerlerini kapsayan tanıtıcı materyallerin	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Büyükşehir Belediyesi, İlçe Belediyeleri, Seyahat Acenteleri,	2019- 2023	<ul style="list-style-type: none"> Samsun ilinin bir dizi veya film aracılığıyla kültür ve turizm çekiciliklerinin ortaya konulması Samsun il ve ilçelerine ait gezi 	Gezi rehberi sayısı Çekilen dizi veya

	hazırlanması ve yayınlanması			Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sivil Toplum Örgütleri			rehberlerinin oluşturulması	sinema filmi sayısı
16	Doğa ve spor turizmine yönelik altyapının geliştirilmesi	Türkiye Turizm Stratejisi-2023, 10. Kalkınma Planı	Samsun Valiliği il Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Büyükşehir Belediyesi, İlçe Belediyeleri, Sivil Toplum Örgütleri (SAMTIAD, KATİD)	2019-2023	<ul style="list-style-type: none"> Tespit edilen noktalar arasında bisiklet yol ağlarının oluşturulması Yürüyüş ve dağ bisikleti patikalardan oluşan bölgesel bir ağ kurulması, Tabiat ve kültür gezileri için önemli rotalar ve noktaların belirlenmesi ve bunlara ulaşım ve bilgilendirme için çalışmaların yapılması. 	<p>Oluşturulan bisiklet yol ağı sayısı</p> <p>Oluşturulan yeni rota sayısı</p> <p>Yeni rotalara ulaşan ziyaretçi sayısı</p>	
17	Doğa turizmine yönelik alan düzenleme çalışmalarının yapılması	Türkiye Turizm Stratejisi-2023, 10. Kalkınma Planı	Samsun Valiliği il Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Büyükşehir Belediyesi, İlçe Belediyeleri, Sivil Toplum Örgütleri (SAMTIAD, KATİD)	2019-2023	<ul style="list-style-type: none"> Kamping alanları ve karavan parkları için uygun alanlar oluşturulması Ekoturizm köylerinin oluşturulması Amazon köyü veya Amazon adası kurulması Terme'de doğal yaşam parkı ve bitki müzesi kurulması Kunduz Ormanlarında bulunan geyik üretim alanının insanların görmeleri için ziyarete açılması Bafra'da hava parkı kurularak havacılık faaliyetlerinin alternatif turizm unsuru olarak desteklenmesi Trekking güzergâhı olarak tespit edilen tüm sahalarda patika düzenlemeleri ve her türlü tanıtıcı, bilgilendirici elemanların yapımı ve yerine konması 	<p>Yapılan düzenleme sayısı</p> <p>Ziyaretçi sayısı</p>	

18	Av turizmüne yönelik talep oluşturulması	Türkiye Turizm Stratejisi-2023, 10. Kalkınma Planı	il Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Miilli Parklar XI. Bölge Müdürlüğü, Büyükşehir Belediyesi, İlçe Belediyeleri, Sivil Toplum Örgütleri (SAMTIAD, KATİD)	2019-2023	<ul style="list-style-type: none"> Yerli ve yabancı av turizm acenteleriyle görüşerek tanıtımı sağlama ve alt yapı oluşturma 	Av turizmüne katılan turist sayısı
19	Doğa festivallerinin devamlılığının sağlanması	Türkiye Turizm Stratejisi-2023	Samsun Valiliği il Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Büyükşehir Belediyesi, İlçe Belediyeleri, Sivil Toplum Örgütleri (SAMTIAD, KATİD)	2018-2023	<ul style="list-style-type: none"> Bafra'da Uluslararası Kapıkaya Festivalinin devam ettirilmesi Ot Festivalinin devam ettirilmesi Yeni önerilecek doğa festivallerinin desteklenmesi 	Düzenlenen festival sayısı Festivallere katılan ziyaretçi sayısı

4. KÜLTÜR

EYLEMLER							
Eylem No	Eylem Adı	İlgili Dönüşüm Programı Eylem Planı	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama - Bitiş Tarihi	Yapılacak İşlem ve Açıklama	Performans Göstergesi
1	Kurtuluşun 100. Yılında SAMSUN		Samsun Valiliği	Büyükşehir Belediyesi, İlçe Belediyeleri, Sivil Toplum Kuruluşları, OKA, DOKAP	2018-2019	<ul style="list-style-type: none"> Katılımcı bir yaklaşımla 100. Yıl komitesi oluşturulması Gençlik Festivali Organizasyonu Sanat, Edebiyat, Kültür Festivali Spor Müsabakaları-100. Yıl Kupası Kurtuluş Yolu Turları Yüzüncü Yıl Kültür Fuarı (Tekkeköy Belediyesi) Film Festivali ve Film Yarışması (Tekkeköy Belediyesi) 	Gerçekleştirilen festival ve organizasyon sayısı
2	Müzelerin çeşitlendirilmesi ve Rehabilitasyonu ile turizme katkısının artırılması	III. Kültür Şurası, Türkiye Turizm Stratejisi-2023	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Büyükşehir Belediyesi, İlçe Belediyeleri, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sivil Toplum Kuruluşları, OKA, DOKAP, Yerel Tarih ve Kültür Derneği, Samsun Tarih Derneği	2018-2023	<ul style="list-style-type: none"> Samsun'da mevcut müzelerin dünyadan örneklerle yola çıkılarak fiziki, teknik ve kapsam açısından düzenlenmesi. Müzeler koleksiyon sunum alanlarından kurtularak yaşayan müze haline getirilmesi. Sanal müzelerin oluşturulması. Veziroköprü Köprülüler Müzesi, Terme Amazon Müzesi gibi tematik müzelerin oluşturulması. Engelsiz Müzeler dönüşüm Her ilçede seçilen bir köyde köy müzesi oluşturulması Alaçam Mübadele Müzesinin düzenlenmesi 	<p>Düzenlenen müze sayısı</p> <p>Oluşturulan köy müzesi sayısı</p> <p>Tematik müze sayısı</p> <p>Müze ziyaretçi sayısı</p>

3	Kültür Miras Envanterinin oluşturulması	III. Kültür Şurası	il Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Büyükşehir Belediyesi, Ticaret ve Sanayi Odası, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, İlçe Belediyeleri, Sivil Toplum Kuruluşları, Özel Sektör Temsilcileri, OKA, DOKAP	2018-2020	<ul style="list-style-type: none"> Somut ve Somut olmayan kültürel miras niteliği taşıyan eserlerin tespit edilmesi Kültürel mirasa ilişkin bütün unsurların (Ninni, oyun vs...) hikayelerini de kapsayacak biçimde kapsamlı bir şekilde ortaya konulması, fotoğrafları da kapsayacak şekilde envanter oluşturulması. 	Envantere kaydedilen eser sayısı Hikayeleştirilen eser sayısı
4	Mübadele Merkezi Kurulması	III. Kültür Şurası	Tekkeköy Belediyesi	il Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Büyükşehir Belediyesi, İlçe Belediyeleri, Kaymakamlıklar, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sivil Toplum Kuruluşları, OKA, DOKAP	2018-2020	<ul style="list-style-type: none"> Tekkeköy'de Türkiye'deki bütün mübadillere ilişkin kaynakların ve verilerin toplanacağı bir merkez oluşturulması (Tematik Müze, Kültür Evi, Mübadele Dokümantasyon Merkezi) 	Merkezin kurulması Toplanan doküman sayısı
5	Samsun Türkülerinin ortaya çıkarılması ve tanıtılması	III. Kültür Şurası	il Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Büyükşehir Belediyesi, İlçe Belediyeleri, Kaymakamlıklar, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sivil Toplum Kuruluşları	2019-2023	<ul style="list-style-type: none"> Samsun Türkülerinin ortaya çıkarılarak türkülerin oluşturulması Türkülerine ait hikâyelerin kaydedilmesi Arşivde yer alan türkülerin tanınmış ses sanatçıları tarafından okunarak albümlere dönüştürülmesi 	Arşive kaydedilen türküler sayısı Albüm sayısı

6	Kitap fuarlarında Samsun Standı açılması	III. Kültür Şurası	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Büyükşehir Belediyesi, İlçe Belediyeleri, Kaymakamlıklar, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sivil Toplum Kuruluşları	2019-2023	<ul style="list-style-type: none"> Kitap fuarlarında Samsun 'a ilişkin bütün kaynakların sergilendiği stant oluşturulması 	Samsun standı açılan kitap fuarı sayısı
7	Kültür-Sanat faaliyetlerinin gerçekleştirileceği bir sanat galerisi kurulması	III. Kültür Şurası	Büyükşehir Belediyesi	Samsun Valiliği, OKA, DOKAP	2019-2023	<ul style="list-style-type: none"> Güzel sanatların sergilenebileceği, konferans, toplantı ve tiyatro etkinliklerinin gerçekleştirilebileceği, çok amaçlı ve fonksiyonlu yeni bir fiziksel alan oluşturulması 	Oluşturulan fiziksel alan sayısı
8	Yeni kütüphane kurulması	III. Kültür Şurası	İl Millî Eğitim Müdürlüğü	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Büyükşehir Belediyesi, Sivil Toplum Kuruluşları, OKA, DOKAP	2019-2023	<ul style="list-style-type: none"> İçinde Samsun Sanat Kütüphanesini barındıracak, Sadece Samsun eserlerinin olacağı ayrı bir kütüphane olacak, Yaşayan kütüphane özelliklerini barındıracak Kütüphane engelsiz nitelikler barındıracak 	Düzenlenen etkinlik sayısı Ziyaretçi sayısı
9	Türk Müziği Kültürünün yaygınlaştırılması	III. Kültür Şurası	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Büyükşehir Belediyesi, Sivil Toplum Kuruluşları,	2019-2023	<ul style="list-style-type: none"> Türk Sanat Müziği ve Türk Halk müziği Konserlerinin yaygınlaştırılması 	Düzenlenen konser sayısı Katılımcı sayısı
10	Tiyatro Kültürünün yaygınlaştırılması	III. Kültür Şurası	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Büyükşehir Belediyesi, İlçe Belediyesi, OKA, DOKAP, İl Millî	2019-2023	<ul style="list-style-type: none"> Yerel Tiyatroların desteklenmesi, Bilet satışlarının sağlanması, tiyatro salonu sağlanması Tiyatro Etkinliklerine okulların katılımının 	Satılan tiyatro bileti sayısı Ulaşılan

				Eğitim Müdürlüğü		sağlanması	öğrenci sayısı
11	Yerel halka ve yeni nesile Kültürel Mirasın tanıtılması	III. Kültür Şurası	İl Millî eğitim Müdürlüğü	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Sivil Toplum Kuruluşları	2019-2023	<ul style="list-style-type: none"> İlk, Orta ve Lise öğrencilerinin kültürel mirası tanıtmasına yönelik dersler düzenlenmesi MEB müfredatına Samsun'un kültürel mirasını kapsayan ders konulması 	Konulan ders sayısı Ulaşılan öğrenci sayısı
12	Uluslararası Samsun Sempozyumu Düzenlenmesi	III. Kültür Şurası	Samsun Valiliği	Sivil Toplum Kuruluşları	2019-2023	<ul style="list-style-type: none"> Her iki Yılda bir düzenlenecek, gerek kültürel ve sanatsal gerekse iktisadi alanları da kapsayacak şekilde Samsun'un her yönüyle tartışılması, bilgilerin güncellenmesi ve yol haritası oluşturulmasına yönelik Samsun'la ilgili Uluslararası sempozyum 	Her iki yılda bir düzenlenen sempozyum sayısı
13	Açık Hava Sineması Oluşturulması	III. Kültür Şurası	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Büyükşehir Belediyesi, İlçe Belediyeleri, Sivil Toplum Kuruluşları	2019-2023	<ul style="list-style-type: none"> Sinema Kültürünü yaygınlaştırmak amacıyla yaz mevsiminde bütün ilçeleri de kapsayacak şekilde açık hava sinemaları kurulması 	Düzenlenen organizasyon sayısı Yararlanan sayısı
14	Kültür ve Turizm Danışma Kurulu Oluşturulması	Türkiye Turizm Stratejisi-2023	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Tüm Kamu Kurumları, Sivil Toplum Kuruluşları,	2019-2023	<ul style="list-style-type: none"> Samsun'da Kültür ve turizm konusunda alınan kararları gözden geçirerek tavsiye niteliğinde kararlar alıp ilgili birimlere iletilecektir. Alınan kararlarının uygulanmasını gözlemlenecektir. Kültür ve turizm kurulları ayrı ayrı oluşturulabilir 	Her üç ayda bir toplantı yapılması ve kararların sunulması

ORTA KARADENİZ KALKINMA AJANSI
MIDDLE BLACK SEA DEVELOPMENT AGENCY

A Samsun Organize Sanayi Bölgesi Yaşardoğu Cad.
No: 62 Tekkeköy/SAMSUN
T 0 362 431 24 00
F 0 362 431 24 09
W www.oka.org.tr
E info@oka.org.tr
Twitter /okaorgtr
F /OrtaKaradenizKalkinmaAjansi

AMASYA YATIRIM DESTEK OFİSİ

Dere Mah. İğneci Baba Sk. No:30 Amasya
T. 0 (358) 212 69 66 F. 0 (358) 212 69 65

ÇORUM YATIRIM DESTEK OFİSİ

A. Karekeçili Mah. Gazi Cad. No:1 Çorum Valiliği A Blok Kat:3 ÇORUM
T. 0 (364) 225 74 70 F. 0 (364) 225 74 71

SAMSUN YATIRIM DESTEK OFİSİ

Samsun Organize Sanayi Bölgesi Yaşardoğu Cad.
No: 62 Tekkeköy/SAMSUN
T. 0 (362) 431 24 00 F. 0 (362) 431 24 09

TOKAT YATIRIM DESTEK OFİSİ

Kabe-i Mescit Mahallesi Bekir Paşa Sokak No: 11 MERKEZ / TOKAT
T. 0 (356) 228 93 60 F. 0 (356) 228 97 60